

14 Iulie 1937
nr 10 40

Graphi County

Tudor Arghezi

II

Am cunoscut puncta de trecere între vechea poziție individualistă ^{și pur} estetică, a criticii lui N. Davilescu și noua sa poziție; am început să vom putea o explica printr-o 'fulgerătoare conversiune', dar n'am găsit niciăcei, în opera sa, elementele ^{fiere} cele mai ~~fragile~~ ^{fragile}, capabile să ducă la revelație. Nici nu stim ce revelație ar fi valabilă, în critică, o facă de 'aceea a valorilor', Structural, 'd. Davilescu este un intelectualist, în literatură ca și în critică; lucid până la rigiditate, tehnician, până la alexandrinism, spirit abstract, la care ematule ~~ajung~~ și se petrifică într'un schelet de sensibilitate, individualist cerebral și de un lirism reținut până la strâmbare - nu vedem putinta unei erodări din înne, după o activitate măturătoare publică și atât de 'usor redactibilă la dominantele ei. De fapt, nici n'a erodat din înne', ci dintr'un plan în alt plan; asistăm deci la o schimbare la față, nu la o modificare de structură. La ~~un~~ ^{un} ~~un~~ ^{un} o aterizare, în planuri paralele, nu la o conciliere dramatică între contrarii. În critica stabilistă, D. Davilescu n'a fost un Doctinar, ci numai un fanatic partizan; lungul excurs în estetica simbolismului, publicat în Vista românească (1926) nu depășește formula guemontiană a idealismului și individualismului. Guemont însuși nu e un teoretician al simbolismului; ~~dar e un apăsător partizan~~. Poziția ~~sa~~ ^{sa} idealistă a precipitat, în generalitatea lui, abilitățile anti-realistice, anti-naturaliste și anti-passionale; personalitatea lui este de o structură mult mai complexă decât limitale unui eseu literar; e o descendență din enciclopedism, dintr-o strălucită tradiție de cultură, revitalizată prin mecanica spiritului a disociației de idei. După criticul Guemont, Albert Thibaudet spune undeva, pe bună dreptate: "Les deux ~~de~~ ^{de} livres de masques témoignent de son échec dans la critique des contemporains, qui tourne ici à la critique de clan."

Criticul simbolist Danilescu a parasorat, aplicand-o modernismului nostru, proptita gaumontiana. Intelectualismul din Reflexe si Iudicii literare puterija la disociatie numai in campul limitat al criticii; mai presus al criticii strict partizan; disociatia gaumontiana apera inte'un continent, a lui Danilescu inte'o mijma degeune; ea are comen cu autome „masitelor” zelus partizan de a fixa un grup literar, un spirit in idealism, mai vao estetia si in nici un fel o structura.

Un critic in, poate exercita actiunea asupra contemporilor, ~~exclusiv~~ cum a facut Boileau; altom, clasaia inte'o noua ordine ~~si~~ ~~valorile~~ ~~scriturii~~ ~~treante~~ si prezenta ale unei literaturi. Sainte-Beuve a revolortat reaul al XVI lea, ignorat si contestat de Boileau, dar o pus si o noua ordine inte' valorile clasicismului, ~~Reflexe~~ a dat partiticae romantismului, in care a fost actor ~~si~~ ~~partizan~~ (critic partizan) ~~si~~ ~~partizan~~ a propitat, pana la un punct, pot-romantismul si realismul. Inoi; critica aplicata la contemporani in, prezia unele raporturi cu o scara de valori stabilite sau restabilite. Boileau si-o fixat ^{judecitate} ~~partita~~ in raport cu antiutatea greco-latina, iar in idealism si idealism Gaumont in, cauta isoz-rele in „le Latin mystique”.

Critic al contemporilor, cum a declarat D. Danilescu valorile treante fata de simbolism si cum a ritual nuzcau modernita in organizismul literaturii romi-ne? Prin cateva paradoxo violente. Cel mai Extraragant este, lonpus, acesta: „Pana la simbolism nu se poate vorbi de o literatura rominasca. In arat doar, cum am mai spus, nemai buitori - accidente. Eminescianismul, care fusese prima incercare in acest sens, sombrase.”

O literatura este un fapt de cultura. Nu e un putinta existenta unor scriitori accidente, fara o ambianta culturala. Eminescu este un 'accident', in masura in care orice geniu este un 'accident', o leposie din linia comuna a unei literaturi. Geniul eminescian este o sinteza complexa de elemente din cultura autohtona si din cultura universala; cercetariile eminescologilor, atat de amănuntite in unele priinte, stau marturie. In cam lui from Pamnu, vitorul put a cunoscut pe romani; a cunoscut cartile bizuicte, a cunoscut si din Septimian pitroscahei apostol al romanismului ~~si~~ ~~partita~~ scriitori romani, mai inamnat sau mai mic. In rataririle lui a dolocente, prin Boileau, Eminescu a sosit la izvor folklorul si limba nationala, pana in particulari toate ei regionale. Culegera lui de literatură popu-

figuri, le ~~diverse~~ ^{diverse} raionale le circulatie, ~~apropiate~~ ^{depreciate} la
bursa cuticiei operele. A stabili insi ratiunea circulatorie a epigii
Emil Isac, fie n' numai la bursa modernizand pe a ^{de ralozija} epigii
Caragiade, a reintira in toate drepturile le ^{de ratiune metalica} ~~de ratiune~~ epigii
Stefanescu-Est n' a dat circulatie le "part minor" epigii Boghey, insam
a aplica un anarhic principii le de ralozija; iar a Comisia literara ^{literaturii contemporane} opera
~~acestei~~ ^{acestei} Boghey a ~~tranda~~ ^{tranda} incompatabila a "judicarii" ^{literaturii contemporane} ~~ratiunii~~, in unele
prinente, pe eroul D. Iacobescu, ~~ratiunii~~, de ^{anumele} Barville?
a aplica indizitorial cuticiei "indeclinabile etnica" ^{lui Lupulea} ~~Simbolului~~ canina
Pinca nu i-o simte nici amenintarea, nu incamoa o face doctrina,
~~si~~ ^{si} ~~mai~~ critica ~~in~~ ~~tranda~~ ⁱⁿ ~~tranda~~ ^{tranda} ~~lente~~, ~~foare~~ e periculos, chiar pentru
un atil varslas (n' D. Davilescu e eroul), ~~putea~~ ^{putea} ~~poate~~ ^{poate} ~~dua~~ ^{dua} ~~le~~ ^{le} ~~nau~~ ^{nau} ~~proprie~~.
Daricet s'ar face ~~lente~~ ^{lente} n' ~~parte~~ ^{parte} in ajunge la ^{acele} ~~o~~ ^o ~~demaraj~~ ^{demaraj}, o amenea
critica ramone in ⁱⁿ ~~tranda~~ ^{tranda} ~~plumii~~ ^{plumii} ~~diferite~~, ~~foare~~ tangente, deest in spiritul
partisan. ~~Tranda~~ ^{Tranda} ~~critica~~ ^{critica} ~~trandata~~, in plan critic, D. Davilescu n' o ^o ~~contingut~~
in apreciable stat le uricau, in ⁱⁿ ~~stuzta~~ ^{stuzta} ~~literelor~~ ^{literelor} ~~contemporane~~; ~~prin~~ ^{prin} ~~critica~~ ^{critica} ~~sa~~
~~trandata~~ ^{trandata} ~~in~~ ⁱⁿ ~~va~~ ^{va} ~~complex~~ ^{complex} ~~stuzta~~ ^{stuzta} ~~politica~~ ^{politica} ~~literara~~ ^{literara} ~~sa~~ ^{sa} ~~a~~
politicii pur n' simple.

Trandata